

УДК 82

Курбанов Б. (Республіка Таджикистан) – ст. гр. ІБМ–21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АБУ АБДАЛЛАХ ДЖАФАР ІБН МУХАММАД РУДАКІ – ВИДАТНИЙ ПЕРСЬКО–ТАДЖИЦЬКИЙ ПОЕТ

Науковий керівник: к. філол. н. Гавдида Н.І.

Основоположник персько-таджицької поезії, поет і вчений, енциклопедист свого часу Абу Абдаллах Джафар Ібн Мухаммад Рудакі народився близько 858 року в селищі Панджа Рудак поблизу Самарканда.

Про життя цієї визначної людини збереглося дуже мало відомостей. Відомо, що в дитинстві Рудакі був настільки талановитий і сприйнятливий, що до восьми років вивчив напам'ять весь Коран і став читцем Корану; почав складати вірші глибокого змісту. Мав він також прекрасний голос, завдяки чому він став відомим на батьківщині співаком. Юнак також став учнем визначного музиканта Абулабака Бахтіяра, у якого навчався грі на барбат (лютні). Слава про молодого талановитого музиканта пішла по світу. Емір Наср, син Ахмада Саманідів, наблизив його до себе і щедро обдарував. Настільки багатим не був жоден із наступних поетів Збереглися свідчення, що у Рудакі було двісті рабів і чотири сотні верблюдів, навантажених його поклажею.

Однак не можна сказати, що все життя митця було безхмарним.. Поет, який служив більше сорока років саманідським двору, в старості потрапив в опалу. Він був осліплений і вигнаний з двору. Причина вигнання невідома, можна припускати, що чималу роль в цьому зіграло його співчутливе ставлення до одного з народних заколотів в Бухарі, пов'язаного з еретичним рухом, що проповідував майнову рівність.

Помер Рудакі у 942 р. і був похований у своєму маленькому гірському селищі Панджа Рудак, звідки він узяв свій псевдонім. Через тисячу років його могила була знайдена і на ній був побудований мавзолей. Маленький гірський кишлак в Таджикистані здобув світову славу, став місцем паломництва любителів поезії. Як вказують історичні джерела, написав митець дуже багато. Однак з його величезної спадщини до нас дійшло всього близько тисячі бейтів. І це мало що свідчить про геніальність поета.

Рудакі по праву називають "Адамом поетів". Він є основоположником персько-таджицької поезії. Його творчість має велике значення у формуванні та подальшому розвитку однієї з найбагатших літератур світу. У творчості митця ми спостерігаємо оформлення і розвиток всіх основних форм перської поезії та позначення її тематичного багатства. Рудакі є автором касид, газелей (ще остаточно не оформились), рубаї, а також великих дидактичних поем - масневі. З них дві касиди і близько сотні рубаї дійшли до нас у повному вигляді, решта ж у фрагментах, крім того збереглися уривки із семи поем - масневі.

Поет за життя був оточений плеядою яскравих талантів, таких як Абу Шукур Балх, Шахід Балх, Хусравані, Умарай Марвазі, Хакім Хаббоз Нішапурі, Кисаі Мірвазі, Дакікіз, які вчилися у нього, приймали і розвивали його естетичні принципи. У результаті виробився так званий хорасанської або туркестанський стиль, який панував в перській поезії кілька століть.